

15.

Radość ze wspólnego zdobywania wiedzy

I. PROSPEKT WARTOŚCI

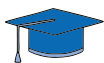
1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój intelektualny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Wspólne poszukiwanie prawdy

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Kształtowanie zmysłu społecznego

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Metody nauki w grupie.
- Dobro wynikające ze wspólnego uczenia się.
- Wspólna nauka środkiem do tworzenia się więzi międzyludzkiej.
- Społeczny charakter nauki.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Wspólne zdobywanie wiedzy stanowi skuteczną metodę uczenia się.
- Nie tylko szkoła jest miejscem poszerzania horyzontów myślowych.
- Wiedza opiera się na prawdzie, zawiera prawdę i dąży do prawdy.

Zasady

- Chętnie uczę się razem z kolegami.
- Wspólna nauka jest dla mnie uczestnictwem w zdobywaniu wiedzy.
- Szukam innych, pozaszkolnych form zdobywania wiedzy i umiejętności.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Dzięki wspólnej nauce młody człowiek otwiera się na drugą osobę.
- Dom rodzinny powinien być miejscem gościnnym i sprzyjającym wymianie myśli.
- Wiek dorastania jest czasem szczególnego poznawania świata.

Zasady

- Umożliwiam dziecku uczenie się w grupie rówieśniczej.
- Wspólne z dzieckiem poszerzam swoją wiedzę.
- Zachęcam dziecko do różnych form zdobywania wiedzy.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Wspólne zdobywanie wiedzy przez uczniów kształtuje ich zmysł społeczny.
- Głównym celem szkoły jest wychowywanie i przekazywanie wiedzy.
- Wspólne uczenie się pomaga w głębszym dochodzeniu do prawdy¹.

¹ „Mając udział w światłości Bożego rozumu, człowiek słusznie uważa, że intelektem góruje nad całością rzeczy [...]. W naszych czasach osiągnął wspaniałe rezultaty, zwłaszcza w badaniu i podporządkowaniu sobie świata materialnego. Zawsze jednak poszukiwał głębszej prawdy i znajdował ją. Umysł bowiem nie ogranicza się do zajmowania samymi zjawiskami, lecz jest zdolny docierać z pewnością do poznawalnej rozumowo rzeczywistości, nawet jeśli w następstwie grzechu jest on częściowo zaciemniony i osłabiony”. KDK 15.

Zasady

- Zabiegam o odpowiednie warunki i zachęcam uczniów do współpracy między nimi.
- Nakłaniam do wspólnych inicjatyw pozaszkolnych o charakterze naukowym, w których sam biorę udział.
- Staram się, żeby lekcje szkolne opierały się na współpracy.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Uczniowie mają za zadanie zebrać informacje na temat ważnego wydarzenia związanego z najbliższą okolicą. W tym celu przeprowadzają wywiad ze starszymi mieszkańcami miejscowości, zbierają informacje pochodzące z różnych źródeł (lokalna prasa, dokumenty, kroniki, osobiste zapiski, podania, legendy). Na lekcji przedstawiają rezultaty swoich badań.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Uczniowie dostrzegają wartość nauki w kontakcie z drugą osobą. Dzięki temu razem dochodzą do prawdy, są otwarci na wymianę myśli i odczuwają satysfakcję ze wspólnych osiągnięć. Szkoła stwarza przyjazną atmosferę, w której uczniowie chętnie współpracują ze sobą. Rodzice i nauczyciele sprzyjają zainteresowaniom młodych ludzi i pokazują im wartość wspólnego odkrywania prawdy o świecie.

1.10. ZAGROŻENIA

Szkoła wymusza na uczniach niezdrową rywalizację, gdzie bardziej liczą się osobiste osiągnięcia niż dobro, płynące ze wspólnych poszukiwań i dążenia do prawdy. Wywiązuje się niekoleżeńska rywalizacja w zdobywaniu lepszych ocen.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Człowiek z natury jest istotą społeczną i w społeczności (większej lub mniejszej) wzrasta. We wspólnocie zdobywa wiedzę. W klasie codziennie dochodzi do sytuacji przyjemnych np.: pochwała od nauczyciela, miłe słowo od kolegi, podzielenie się zabawką czy kanapką, ale również do sytuacji nieprzyjemnych: zła ocena, oskarżenia, kłótnie, a nawet bójki. Rolą nauczyciela jest takie pokierowanie grupą, aby uczeń potrafił współdziałać z kolegami. Zdobywanie wiedzy w grupie kształtuje ich postawę społeczną. Należy szczególnie zwrócić uwagę na jakiegokolwiek formy dyskryminacji w szkole i je eliminować. Codzienne wydarzenia zarówno te dobre, jak i te złe wpływają na rozwój człowieka.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Opowieść o niezwykłej Akademii pana Kleksa jest głównym wątkiem powieści Jana Brzechwy. Jej narratorem jest Adaś Niezgódka, uczeń pana Kleksa, który w pamiętniku opisuje to, co dzieje się w szkole, w której uczy się od kilku miesięcy.

Akademia jest miejscem niezwykłym, ponieważ nie ma w niej standardowych przedmiotów. Są lekcje z kleksografii, przędzenia liter i leczenia chorych sprzętów. Wykładowcą jest pan Kleks – człowiek dobry i kochający, dbający o swoich uczniów.

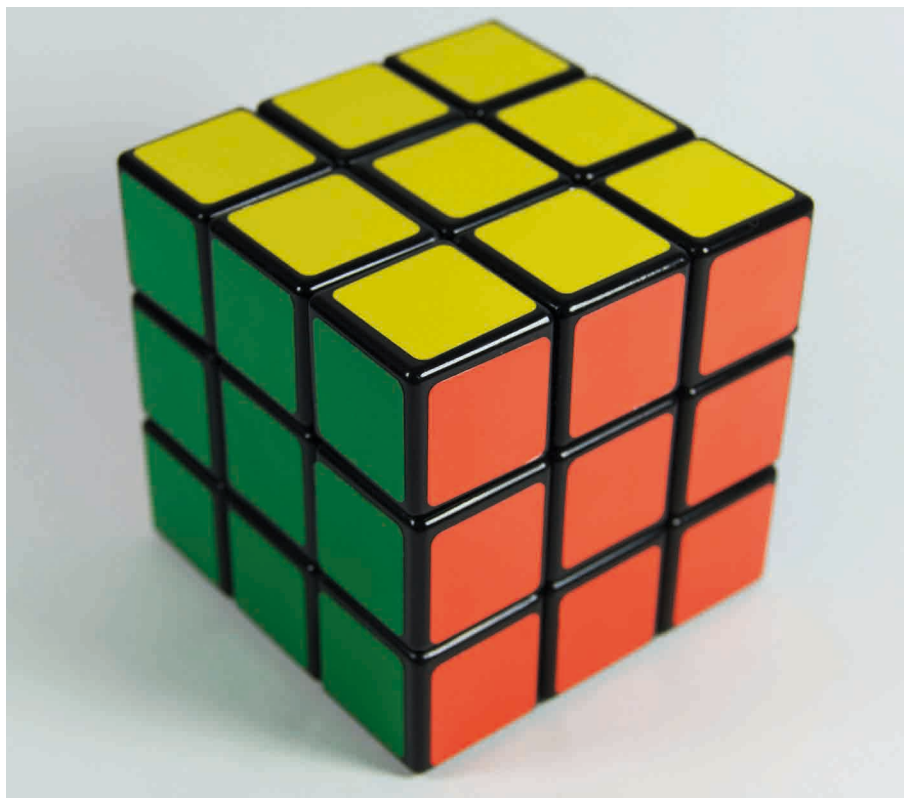
Lekcje rozpoczynają się o siódmej rano. Nigdzie chyba chłopcy nie uczą się tak chętnie, jak w Akademii pana Kleksa. Przede wszystkim nigdy nie wiadomo, co pan Kleks danego dnia wymyśli, a po wtóre – wszystko, czego się uczymy, jest ogromnie ciekawe i zabawne.

– Pamiętajcie, chłopcy – rzekł do nas na samym początku pan Kleks – że nie będę was uczył ani tabliczki mnożenia, ani gramatyki, ani kaligrafii, ani tych wszystkich nauk, które są zazwyczaj wykładane w szkołach. Ja wam po prostu pootwieram głowy i naleję do nich oleju.

[...] Otóż wczoraj pierwsza lekcja była to lekcja kleksografii. Naukę tę wymyślił pan Kleks, abyśmy wiedzieli, jak trzeba obchodzić się z atramentem. Kleksografia polega na tym, że na arkuszu papieru robi się kilka dużych kleksów, po czym arkusz składa się na pół i kleksy rozmazują się po papierze, przybierając kształty rozmaitych figur, zwierząt i postaci. [...] Gdy zapytałem go, po co to robi, odrzekł mi wielce zdziwiony: – Jak to? Czy nie rozumiesz? Przecież czytam! Przepuszczam litery przez palce i mogę w ten sposób przeczytać całą książkę, nie męcząc wzroku. Gdy nawiniecie już na szpulki wszystkie moje książki, nauczę was również czytać palcami.

J. Brzechwa, *Akademia pana Kleksa*, wyd. Greg, Kraków 2013, s. 32-34.

Akademia pana Kleksa jest szkołą niezwykłą. Dlatego nie dziwi fakt, że uczniowie wstają już o piątej, a o siódmej chętnie idą na zajęcia. To jest szkoła wymarzona, ponieważ nie trzeba się tam uczyć tabliczki mnożenia, kaligrafii czy gramatyki. Chłopcy doskonalą się z kleksografii, przędzenia liter, leczenia chorych sprzętów. Grając w piłkę-globus, uczą się geografii. Pan Kleks dowodzi, że nauka może odbywać się w różny sposób. Nie muszą to być jedynie schematyczne lekcje w klasie. Trzeba mieć tylko pomysły na zajęcia i fantazję – Adaś i jego koledzy czytają książki napisane przez kleksy z atramentu. Dzieci czerpią wiedzę z różnych źródeł. Zabawa jest także doskonałą okazją do przyswojenia wiedzy. Należy zachęcać dziecko do różnorodnych form zdobywania wiedzy.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Wiara w możliwość poznania prawdy mającej wartość uniwersalną nie jest bynajmniej źródłem nietolerancji; przeciwnie, stanowi nieodzowny warunek szczerego i autentycznego dialogu między ludźmi.

RC 92.

Właśnie poprzez refleksję nad własnym poznaniem człowiek objawia się samemu sobie jako jedyne jestestwo pośród świata, które widzi się „od wewnątrz”, związane poznana prawdą – związane, a więc także „zobowiązane” do jej uznania, w razie potrzeby także aktami wolnego wyboru, aktami świadectwa na rzecz prawdy.

Jan Paweł II, *Przemówienie do przedstawicieli świata nauki*, Lublin, 9.06.1987, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny...*, dz. cyt., s. 398.

SPS 12.

W jakiś sposób pragniemy życia, tego prawdziwego, którego potem śmierć nie tknie; równocześnie jednak nie znamy tego, ku czemu zmierzamy. Nie możemy zaprzestać dążenia do tego, a równocześnie wiemy, że to wszystko, czego możemy doświadczyć albo co zrealizować, nie jest tym, czego pragniemy. Ta nieznana „rzecz” jest prawdziwą „nadzieją”, która nas inspiruje, a jej niepoznawalność jest równocześnie przyczyną wszelkiej rozpacz, jak też wszelkich pozytywnych czy destruktywnych zrywów w stronę autentycznego światła i autentycznego człowieka.

LF 25.

Przypominanie o więzi wiary z prawdą jest dziś bardziej niż kiedykolwiek potrzebne, właśnie z powodu kryzysu prawdy, jaki przeżywamy. We współczesnej kulturze często występuje tendencja do przyjmowania za jedyną prawdę tę związaną z techniką: prawdziwe jest to, co człowiek potrafi zbudować i zmierzyć dzięki swojej wiedzy; jest to prawdziwe, bo funkcjonuje, a tym samym czyni życie wygodniejszym i łatwiejszym. Dzisiaj wydaje się to jedyną prawdą pewną, jedyną, którą można podzielić się z innymi, jedyną, o której można dyskutować i wspólnie się w nią zaangażować. Z drugiej strony, istniałyby też prawa jednostki, polegające na tym, by być autentycznym wobec tego, co każdy czuje w swym wnętrzu, prawdy ważne tylko dla konkretnej osoby, których nie można zaproponować innym z tym zamiarem, by służyły dobru wspólnemu.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Nazajutrz zasiadł Mojżesz, aby sądzić lud. I stał tłum przed Mojżeszem od rana do wieczora. Gdy teść Mojżesza widział te wszystkie jego zajęcia z ludem, powiedział do niego: „Czemu ty [sam] się zajmujesz sprawami ludu? Dlaczego sam zasiadasz na sąd, a cały lud musi stać przed tobą od rana do wieczora?” Mojżesz odpowiedział swemu teściowi: „Lud przychodzi do mnie, aby się poradzić Boga. Jeśli mają spór, to przychodzą do mnie i ja rozstrzygam pomiędzy stronami, oznajmiam prawa i przepisy Boże”. Wtedy teść Mojżesza powiedział do niego: „Nie jest dobre to, co czynisz. [...] A wyszukaj sobie z całego ludu dzielnych, bojących się

Boga i nieprzekupnych mężów, którzy się brzydzą niesprawiedliwym zyskiem, i ustanów ich przełożonymi już to nad tysiącem, już to nad setką, już to nad pięćdziesiątką i nad dziesiątką, aby mogli sądzić lud w każdym czasie. Ważniejsze sprawy winni tobie przedkładać, sprawy jednak mniej-szej wagi sami winni załatwiać”.

Wj 18,13-17.21-22a;
por. Ps 98,4-9.

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Człowiek stworzony na obraz Boga, powołany, by Go poznawać i miłować, szukając Boga, odkrywa pewne „drogi” wiodące do Jego poznania. Nazywa się je także „dowodami na istnienie Boga”; nie chodzi tu jednak o dowody, jakich poszukują nauki przyrodnicze, ale o „spójne i przekonujące argumenty”, które pozwalają osiągnąć prawdziwą pewność. Punktem wyjścia tych „dróg” prowadzących do Boga jest stworzenie: świat materialny i osoba ludzka.

KKK 31;
por. 378; 533.

IV. LITERATURA

Benedykt XVI, *Encyklika Deus Caritas est*, wyd. Libreria Editrice Vaticana, Watykan 2006.

- Benedykt XVI, *Encyklika Spe salvi*, Wydawnictwo M, Kraków 2007.
- Brophy J., *Motywowanie uczniów do nauki*, tłum. K. Kruszewski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004.
- Brzechwa J., *Akademia pana Kleksa*, wyd. Greg, Kraków 2013.
- Franciszek, *Encyklika Lumen fidei*, Wydawnictwo M, Kraków 2014.
- Harmin M., *Duch klasy. Jak motywować uczniów do nauki*, tłum. A. Tomaszewska, wyd. Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2005.
- Jan Paweł II, *Encyklika Fides et ratio*, w: tegoż, *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 2, red. S. Małysiak, Wydawnictwo Świętego Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 2005, s. 823-920.
- Jan Paweł II, *Przemówienie do przedstawicieli świata nauki*, Lublin, 9.06.1987, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1978, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 394-402.
- Jaroszyński P., *Nauka w kulturze*, wyd. Polwen, Radom 2002.
- Jedność nauki – jedność świata?*, red. M. Heller, J. Mączka, wyd. Biblos, Tarnów 2003.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Macrone M., *Eureka! Co naprawdę miał na myśli Archimedes? Ciekawostki o odkryciach naukowych*, tłum. E. Wieteska, wyd. Świat Książki, Warszawa 2003.
- McInerney D.Q., *Nauka logicznego myślenia*, tłum. E. Czerwińska, wyd. Klub dla Ciebie, Warszawa 2005.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. Biblia Tysiąclecia*, wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Sobór Watykański II, *Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym [Gaudium et spes]*, w: tegoż, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, red. M. Przybył, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 526-606.
- Twardowski J., *W klasie*, w: A. Klimowicz, M. Derlukiewicz, *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy czwartej szkoły podstawowej*, wyd. Nowa Era, Warszawa 2018, s. 83.
- Uczenie się jako przedsięwzięcie na całe życie*, red. T. Bauman, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2005.

